Оцифрувати – значить врятувати, або Досвід створення фотоархіву про становлення і розвиток Наукової бібліотеки Ужгородського університету

Марія Медведь – кандидат філологічних наук, директор Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету

2024 р.

Наукова бібліотека Ужгородського національного університету це:

- фонд 1 мільйон 600 тисяч примірників та 50 тисяч електронних ресурсів;
- користувачі - 17 тисяч студентів (з них 2 тисячі студенти-іноземці) та 1.5 тисячі науковців вузу

Ознайомлення з досвідом оцифрування в Словаччинні. Університетську бібліотеку Братіслави («Univerzitná knižnica v Bratislave»).

Проєкт «Історичний шлях бібліотеки Ужгородського університету»

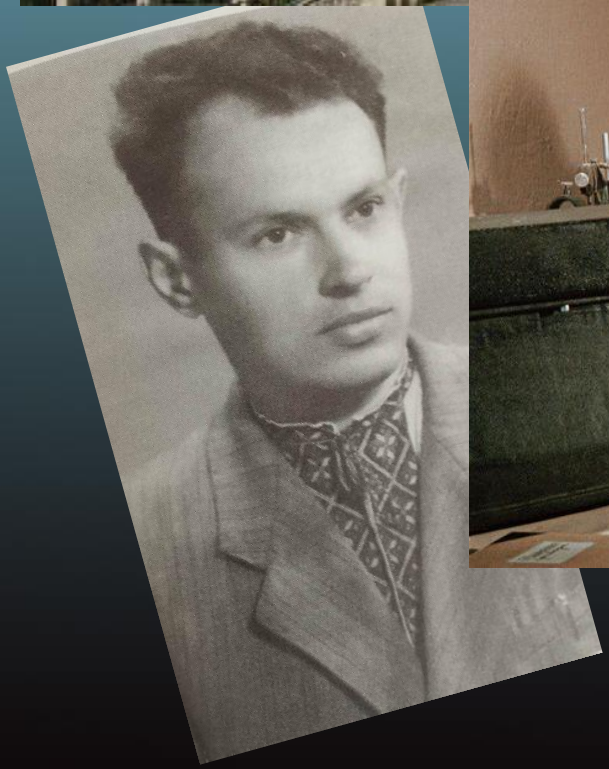

Монографічне дослідження про історію становлення НБ Ужгородського університету побачило світ та навіть стала переможцем крайової книжкової номінації «Краще видання 2021 року».

Понад 500 світлин, які відображають життя бібліотеки в її різні періоди, - результат пошуку проєкту

Хронологія згрупувань світлин за роками десятиліть

Методичні вказівки рекомендації «Оцифрування аудіовізуальних документів національного архівного фонду»

- Загальні вимоги до процесу оцифрування фотодокументів
- Технічні параметри оцифрування фотодокументів
- Технічні вимоги до обладнання для оцифрування фотодокументів
- Основні технологічні особливості оцифрування фотодокументів
- Контроль якості цифрових копій та постоброблення (корекція) оцифрованих фотодокументів.

Загальні вимоги до процесу оцифрування фотодокументів:

дотримання обережності та акуратності, у тому числі забезпечення захисту від пилу і забруднення, впливу сонячного світла та яскравого освітлення, перепадів температури і вологості

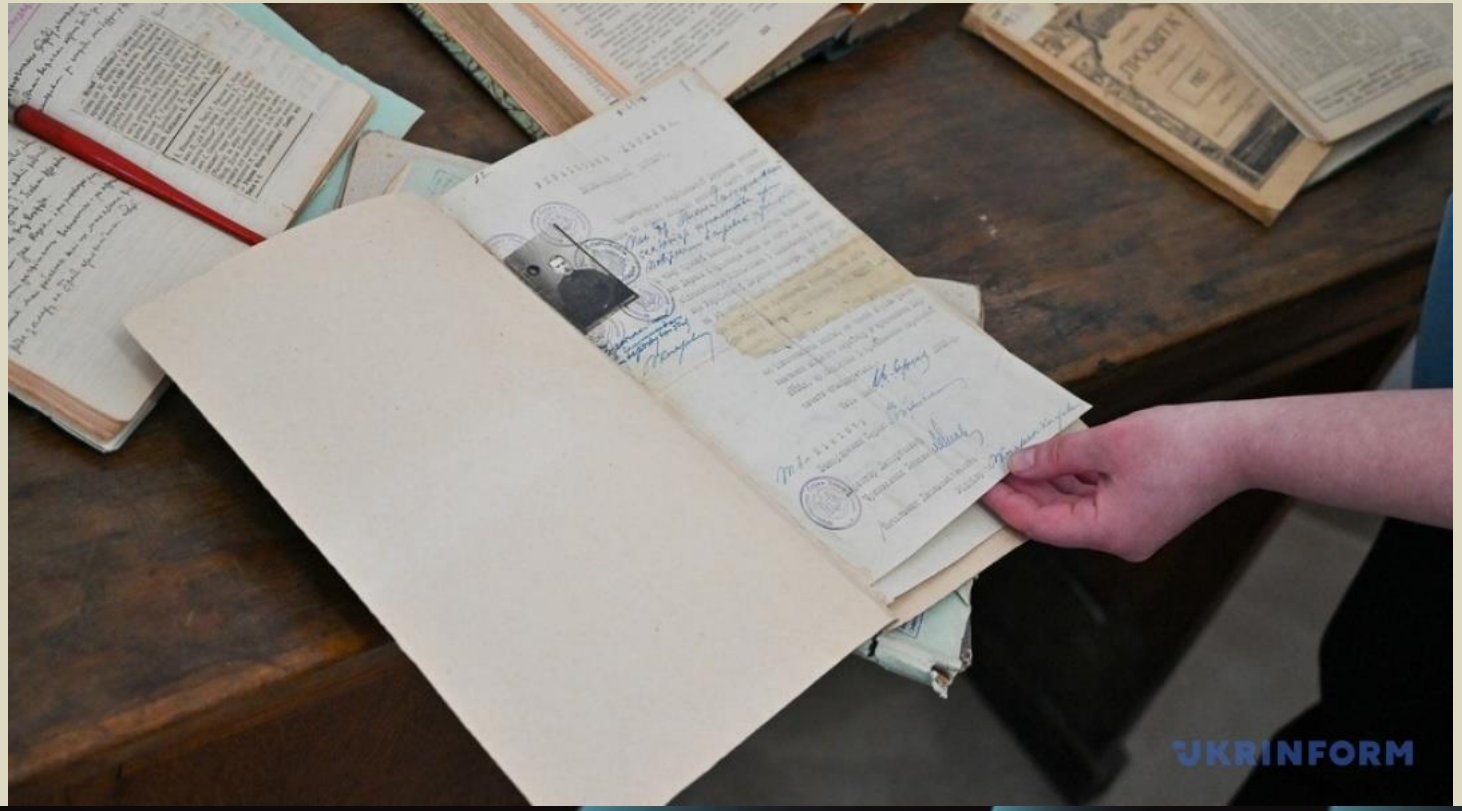

Технічні параметри оцифрування фотодокументів

- Для досягнення якісної цифрової копії фотодокумента необхідним є точне відтворення відтінків та кольорів, а у разі необхідності можна задіяти додаткові параметри оцифрування програмного забезпечення обладнання для оцифрування для покращення якості зображення.

Технічні вимоги до обладнання для оцифрування фотодокументів

- **Вони ж передбачають використання наступного професійного обладнання для оцифрування: - спеціалізовані планетарні безконтактні сканери (можливі в комплексі з лайтбоксом); - цифрові фотоапарати (можливі в комплексі з лайтбоксом); - планшетні сканери, обладнані слайд-модулями; - слайд-сканери..**

Основні технологічні особливості оцифрування фотодокументів

Процес оцифрування фотодокументів, який складається із таких операцій:

- - розмістити фотодокументи на/ у приладі для оцифруванні;
- - запустити відповідну програму оцифрування зображень;
- - створити каталог на жорсткому диску комп’ютера як місце збереження оцифрованих зображень;
- - встановити налаштування в програмі відповідно до наведених технічні параметри оцифрування фотодокументів;
- - зробити попередній перегляд зображення і виділити межі оцифрування;
- - провести процес оцифрування фотодокументів

Контроль якості цифрових копій та постоброблення (корекція) оцифрованих фотодокументів

- Контроль необхідний для забезпечення якості цифрових копій фотодокументів і повноти інформації, що міститься в кадрі, виявлення неякісних цифрових копій і попередження появи вад та хиб під час оцифрування

Показ по телебаченню відеосюжету «Фотоархив Наукової бібліотеки УжНУ», https://youtu.be/A_MbT8qLr4Y

Умови роботи з Електронним фотоархівом НБ УжНУ

- Деталізація опису базується на обов’язковому супроводжуючих логарифмах:
- дати (точна або орієнтовна дата року/місяця року/ число місяця);
- назва (скорочений опис подіє події/ місця;
- ключеві слова (кількість залежить події та від кількості персоналій зображених на світлині);
- дату публікації в репозитарії;
- бібліогрфічний опис світлини;
- тип;
- тип зображення;
- URI (Унфицированный идентификатор ресурса);
- розміщення в колекції;
- формат файлу;
- перегляд зображення.
- статистика переглядів.

Навігаційні пошукові можливості опції «Сортування»

- здійснюючи її за «датою збереження», в якій застосовувати команди

«за порядком спадання чи зростання».

- Перегляд можна здійснювати за «Дата випуску», «Автори», «Заголовки», «Теми».

Фільтри уточнення

- Діють через допоміжні фільтри «Поточні фільтри» та «Додати фільтри», які передбачають:
- «Назву, автора, тему, Has File (s)»;
- «Містить» передбачають Містить «Дорівнює», «Не дорівнює ID, не ID,
- «Сортування» – Вивести на сторінку передбачає Виведення на екран відображення на одній сторінці результатів в діапазоні від 5 до 100;
- Сортування пропонує ранжування, за назвою, за датою випуску; впорядкування – за зростанням чи за спаданням;
- «Автори» – усі, 1,5 і тд. до 50.

Головні переваги розміщення фотоархіву в автоматизованій системі DSpace

- безкоштовність
- відкритість (Open Source),
- популяризує контент
- дає можливість доповнювати і розширювати текстовий супровід

Висновки

- **Створення фотоархіву, як окремої електронної колекції книгозбірні - збереження відкритість і популяризація в світовій мережі досягнень української культури та прояв досягнень інновацій бібліотечної галузі. Вибір платформи університетського репозитарію – це вдалий і надійність метод доступу до власно створеної колекції, це пошукова мобільність, це рішення зберегти, щоб не втратити.**

Дякую
за увагу
Тут Добре
www.TutDobre.com.ua